

## - DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo  
o opravljenem obisku  
na lokaciji

### ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI LJUBLJANA – Odprti oddelek Ig

---

*Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).*

*Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.*

---

#### **Osnovni podatki o lokaciji:**

- ▶ **Tip lokacije:** Zavod za prestajanje kazni zapora Ljubljana – Odprti oddelek Ig (Oddelek Ig).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe, ki jim je odvzeta prostost.
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** 27 oseb (v času našega obiska je bilo nameščenih 28 oseb)<sup>1</sup>

#### **Potek obiska in priprava poročila:**

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 24. 4. 2014.**<sup>2</sup>
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (svetovalca Varuha).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejela sta nas vodja oddelka, s katero smo opravili pregled bivalnih prostorov oddelka, vključno s skupnimi prostori, ter se pogovorili z vsemi zaprtimi osebami, ki so to želele.

---

<sup>1</sup> V času našega obiska je bilo v zaporu nameščenih 28 obsojencev (dva sta bila napotena neposredno s strani sodišča, od tega je 10 obsojencev prestajalo kazen v skladu s 12. členom Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.)

<sup>2</sup> Prejšnji obisk tega zavoda je bil opravljen dne 20. 3. 2013.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano Generalnemu uradu Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (GUURSIKS) dne, 6. 6. 2014, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 04. 7. 2014.

► **DPM je posebej pohvalil:**

- da je Zavod posvetil več pozornosti glede zasedenosti Oddelka Ig do polnega števila kapacitete.
- V bivalni prostor so bile nameščene (sicer rabljene) garderobne omarice, ki obojencem omogočajo shranjevanje osebnih stvari.
- Prostor, ki je bil prej opremljen z garderobnimi omaricami oziroma »fitnes soba« je sedaj namenjena za športne aktivnosti. Prostor je bil stalno opremljen z mizo za namizni tenis in novo več funkcijsko napravo za dvigovanje uteži.
- Problem zadrževanja vode na tleh pred kabinami za prhanje so rešili z namestitvijo posebne gumijaste preproge. Ta obojencem po tuširanju zagotavlja, da jim kljub morebitnemu iztekanju vode na tla kopalnice, ne bi spodrsnilo.
- Vsaj enkrat tedensko poteka v malih skupinah delo z obojenci. S tem se vzpostavi stik s strani strokovne delavke – pedagoginje ali vodje oddelka.
- Oddelek Ig je v neposredni bližini uredil manjši zelenjavni vrt, kar velja posebej pohvaliti.

**DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da bi bila pedagoginja na delo v Oddelku Ig, razporejena za polni delovni čas in ne le polovični.<sup>3</sup>**

**GUURSIKS: Verjetno je prišlo do komunikacijskega nesporazuma, saj je pedagoginja na oddelku ves čas razporejena za poln delovni čas.**

**DPM: ponovno poudarja, da mora biti zaposlenim zagotovljeno primerno delovno okolje, torej tudi ločena sanitarna prostora za moške in ženske, glede na naravo dela pa je treba urediti tudi možnost tuširanja za zaposlene.<sup>4</sup>**

**GUURSIKS: Na oddelku se zavedajo, da je potrebno ločiti sanitarije in urediti možnost za tuširanje za zaposlene. Da do realizacije predloga ni prišlo, je razlog še vedno v pomanjkanju finančnih sredstev.**

**DPM: predlagamo, da se v prostoru številka 1 stara kovinska posteljna ogrodja zamenjajo z novimi.<sup>5</sup>**

**GUURSIKS: Na oddelku je 20 lesenih postelj in omar, ki jih za potrebe zaporov izdeluje JGZ Rinka. Ostale postelje so še kovinske, manjkajoče omare pa so obnovljeni kosi pohištva, ki so jih prejeli iz sodišča ter starejše nočne omarice. Tako lansko leto kot letos je bil podan predlog, da se nabavijo lesene poestelje in omare, ki še manjkajo. Glede na prezasedenost oddelka bi bilo potrebno nabaviti vsaj še 10 lesenih kompletov postelj in omar.**

**DPM: predlagamo, da se preučijo možnosti zamenjave iztrošenih oken, oziroma, da se le ta ustrezno zatesnijo, da vsaj nebi prihajalo do zamakanja vode in s tem do povzročanja dodatne škode v Odelku Ig.<sup>6</sup>**

**GUURSIKS: predlagana je investicija za zamenjavo oken, ki so dolgotrajane. Najbolj kritični sta dve okni v sobi 1, ki naj bi bili že dvakrat popravljeni. Začasno so okna sanirana, v primeru močnejših neurij, ki so v zadnjih letih pogostejša, pa je težko zagotoviti popolno tesnost.**

<sup>3</sup> V septembru 2013 je prejšnja pedagoginja postala vodja Oddelka Ig, tako da pedagoginja sedaj v Oddelek Ig prihaja iz matičnega Zavoda za prestajanje kazni zapora Ljubljana, vendar le za polovnični delovni čas.

<sup>4</sup> Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da Oddelek še vedno nima ločenih sanitarij za zaposlene (moški/ženske) ter zaposleni nimajo omogočeno tuširanje.

<sup>5</sup> V bivalnem prostoru številka 1 so bile nameščene (sicer rabljene) garderobne omarice.

<sup>6</sup> V prostoru številka 1 in tudi v drugih prostorih je bilo ugotovljeno, da so nameščena stara lesena okna, ki ne tesnijo oziroma, se ob večjih nalivih dežja celo pojavi zamakanje vode v prostore.

**DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti o zamenjavi pokvarjenih pralnih in sušilnih aparatov, ki bodo obsojencem omogočali pranje perila in s tem pri njih tudi vzpodbujali delovne navade in vzdrževanje higiene.<sup>7</sup>**

GUURSIKS: Zaradi pokvarjenega pralnega stroja, ki ga ni mogoče popraviti in okvarjenega sušilnega stroja, perilo in posteljnino obsojencem enkrat tedensko vozijo v pralnico v ZPKZ Ljubljana. Oblačila lahko obsojenci operejo tudi doma. Na oddelku jim lahko zagotovijo tudi manjkajoče perilo. Predlagali so nabavo novega stroja. V primeru nabave novega pralnega stroja bodo upoštevali dejstvo, da pralni stroji za gospodinjstvo ne ustrezajo potrebam oddelka, amapak bi bilo potrebno nabaviti močnejši pralni stroj, kar pa predstavlja bistveno večji strošek.

**DPM: predlagamo, da se v Oddelku Ig poskrbi za namestitev knjige kritik in pohval glede hrane, kamor bodo obsojenci lahko le te vpisovali.<sup>8</sup>**

GUURSIKS: Knjiga pritožb in pohval je bila ponovno nameščena 24. 4. 2014. Namestili so novo knjigo, saj je staro očitno nekdo odtujil. Redno kontrolirajo morebitne vpise (zaenkrat nobenega) in prisotnost knjige v jedilnici.

**DPM: pozdravlja prizadevanje vodstva Oddelka Ig glede zagotavljanja dela in pračakuje, da bo tako tudi v prihodnje.<sup>9</sup>**

GUURSIKS: Tudi na Generalnem uradu se pridružujemo ugotovitvi ter pohvali Varuha v zvezi z zagotavljanjem dela, saj je delo pomemben element tretmaja obsojencev, zato bi bilo glede na strukturo obsojencev, relativno kratke kazni in manj delovnih izkušenj ter vztrajnost pri mlajših obsojencih potrebno, da bi imeli obsojenci možnost delati tudi na oddelku. Trenutno se zaposlitvena problematika rešuje s tem, da obsojence iz Odprtega oddelka Ig, vozijo na delo v ZPKZ Ljubljana.

---

<sup>7</sup> Obsojenci so med obiskom izpostavili, da vse od leta 2013 v Oddelku Ig ne morejo prati perila, saj sta se tako pralni kot sušilni stroj pokavnila.

<sup>8</sup> Ob našem obisku je bila jedilnica čista, vendar pa ni bilo nameščene knjige kritik in pohval za hrano.

<sup>9</sup> Ob našem obisku je Oddelek Ig zagotavljal delo trem obsojencem na zunanjih deloviščih, dvema v matičnem Zavodu za prestajanje kazni zapora v Ljubljana (v kuhinji ter mizarški delavnici) in trem na hišnih delih, za dva pa sta bile aktivnosti za njuno zaposlitev v zaključni fazi.

**DPM: predlagamo , da se proučijo možnosti, da bi se prostor delavnice oddal novemu najemniku, ki bi zagotavljal delo obsojencem, oziroma se proučijo možnosti uporabe objekta za potrebe JZG in s tem zaposlilite inštruktorja.<sup>10</sup>**

GUURSIKS: v sklopu poslopij Odprtega oddelka Ig je večja delavnica in pomožni prostori (pisarna, kopalnica, kurilnica), ki od odhoda zadnjega najemnika ostaja neizkoriščena in tudi slabo vzdrževana. V zvezi s tem, bomo skušali najti rešitve, da se prostori oddajo novemu najemniku ali da JZG Golovec v prostorih zagotovi dejavnost, v katerih bi obsojenci lahko delali.

**DPM: predlaga, da vodstvo Oddelka Ig prouči možnosti za še večje vključevanje obsojencev v različne oblike izobraževanja.**

GUURSIKS: Na podlagi predloga Varuha želimo izpostaviti, da na Odprtem oddelku Ig podpiramo izobraževanje in pridobivanje novih znanj ter veščin za obsojence. Obsojenci imajo možnost, da se vključujejo v različne programe usposabljanj in izobraževanj v zunanjih izobraževalnih institucijah. Problem je, da ima veliko obsojencev težave z zagotavljanjem materialnih sredstev za izobraževanje, saj je večina programov izobraževanja za odrasle plačljiva, kar je najverjetneje tudi razlog za manjšo vključenost v izobraževanje. Trenutno se ob delu izobražuje en obsojenec, dva pa se dogovarjata za vključitev v izobraževalni program. Glede na relativno kratke kazni in veliko raznolikost v izobrazbi, pridobljenih veščinah in osebni motiviranosti ter različnih interesih glede pridobivanja novih znanj, organiziranje izobraževanja na oddelku niti ni možno, saj je nemogoče zagotoviti minimalno število učencev, ki je kriterij za vzpostavitev razreda.

---

<sup>10</sup> Ob obisku je bilo ugotovljeno, da delavnica v objektu poleg Oddelka Ig ne obratuje več, tako obsojencem ni več mogoče zagotoviti dela v tej delavnici.